

Harald Wiggers over sterk techniekonderwijs:

'Organiseer onderwijs buiten school'

Debatteer mee!

Waar meten we onderwijskwaliteit aan af?

Kafka in examenland

Déze regels moeten veranderen, vindt Henk Post (CVO)

Vroegselectie hoeft niet

Samen naar de brugklas, en toch maatwerk

Verkiezings- campagne op het schoolplein

29 mei: verkiezingsdag op het VCL in Den Haag. Alle 800 leerlingen van de school stemmen voor een nieuwe leerlingenbond. Ze stemmen dit jaar niet voor nieuwe bondsleden (want er waren precies genoeg kandidaten), maar voor wie welke functie zal gaan bekleden in het nieuwe bestuur. Op het schoolplein wordt voor de stemming nog uitgebreid campagne gevoerd door de kandidaten.

HET GEBOUW

Tekst: Martijn de Graaff • Fotografie: Josje Deekens

Heeft u ook een bijzonder gebouw, laat het ons weten: redactie@vo-raad.nl

'Het mooiste plekje is de loopbrug. Je loopt als het ware van 90 jaar geleden naar nu'

'Het gebouw ademt: hier wordt samen geleerd'

Dichtbij het strand in Den Haag bevindt zich al 90 jaar het Vrijzinnig-Christelijk Lyceum (VCL), een school voor havo, atheneum en gymnasium. Het oorspronkelijke schoolgebouw bestond uit onderdelen uit verschillende bouwjaren, met als kern een villa uit 1903. Een aantal jaar geleden begon de school met plannen voor nieuwbouw, onder leiding van rector Mathieu Arnouts.

Waarom was de nieuwbouw nodig?

"Het gebouw is langzaam gegroeid: aan de villa zijn in de jaren dertig, vijftig en zestig van de vorige eeuw nieuwe onderdelen vastgemaakt. Daardoor hadden we relatief veel gangruimte, terwijl we vanuit onze moderne visie juist meer onderwijsruimte nodig hadden. De oude lokalen waren bijvoorbeeld nog geen 40 vierkante meter groot; daar kun je niet in groepjes werken. Daarnaast waren de exploitatiekosten erg hoog."

Een monumentaal pand en nieuwbouw... dat kan schuren.

"Bij het opstellen van het programma van eisen was een van de belangrijkste onderdelen dat onze rijke traditie moest terugkomen. Uiteraard is de villa behouden. De drie recentere aanbouwen zijn weggehaald; wel hebben we daarvan elementen overgenomen. In de nieuwbouw hangt

bijvoorbeeld het glas in lood dat onze geschiedenis weergeeft. Sommige functies bevinden zich nog op dezelfde plek, zoals de aula. Twee andere belangrijke eisen waren verbondenheid en maatwerk bieden."

Verbondenheid?

"We zijn een vereniging. Alle ouders zijn lid; vijf ouders vormen het bestuur. Dat betekent dat we samen – medewerkers, leerlingen én ouders – de school maken. Dat wilden we terug laten komen in het gebouw. Een voorbeeld: de gangen lopen breed uit met ramen op de kopse kant. Je loopt naar het licht toe. Dat geeft een gevoel van ruimte, transparantie en gezamenlijkheid. Er is geen aparte brugklavleugel. En we hebben de secties geclusterd in het gebouw; de bètavakken en de kunstvakken zitten bijvoorbeeld bij elkaar. Daardoor kunnen de docenten veel beter samenwerken en elkaar helpen."

Betekent dit dat iedereen heeft kunnen meepraten over de nieuwbouw?

"Absoluut. Een brede vertegenwoordiging vanuit de collega's is betrokken geweest bij het opstellen van het programma van eisen. Natuurlijk hebben we ook de leerlingen geconsulteerd en niet te vergeten de buurtbewoners. Ik wil echt credits geven aan de omwonenden, ze hebben zich altijd constructief opgesteld. En wij hebben goed naar hen geluisterd. Dat heeft zich uitbetaald: er zijn nul bezwaren geweest. We zijn het er allemaal over eens dat de wijk er beter van is geworden. Dat komt ook doordat we voor het proces ruim de tijd hebben genomen. We zitten hier nu een half jaar en we zijn nog geen gekke dingen tegengekomen."

En de samenwerking met de architect en aannemer?

"Een project als dit kun je als kleine school eigenlijk niet doen, want de kans is groot dat je bij tegenslag de rekeningen niet meer kunt betalen. Daarom hebben we heel bewust gekozen voor risicodragend projectmanagement. Dat betekent dat we contractueel met onze bouwmanager HEVO hebben afgesproken dat deze de risico's voor het project op zich zou nemen. Er zat veel druk op het proces, bij alle partijen. We hebben allemaal water bij de wijn moeten doen. Gelukkig had iedereen de wil om het samen tot een goed einde brengen. Daarom zijn we uitermate content over de samenwerking."

Maatwerk was eveneens een uitgangspunt.

"Centraal staat voor ons dat leerlingen verantwoordelijkheidsgevoel ontwikkelen en voor het gemeenschappelijke zorgdragen. 'Ik denk zelf' is ons motto. Dan moet je dat ook faciliteren, niet alleen in de lessen. Overal in het gebouw zijn werkplekken, van kleine stiltezones tot de aula. We hebben nu grote lokalen waar je verschillende werkvormen in kwijt kunt. Er zijn goede ICT-voorzieningen. Het gebouw ademt: hier wordt samen geleerd. In de villa hebben we minder vrijheid; daar moeten we het doen met de ruimtes die er zijn. Wel hebben we de klimaatbeheersing, de akoestiek en de ICT aanzienlijk verbeterd."

Wat is voor u het mooiste plekje?

"Dat is de loopbrug tussen de villa en de nieuwbouw. Je loopt als het ware van 90 jaar geleden naar nu. Je ziet de rijke traditie en de vernieuwing. Vanaf de brug heb je ook een mooi uitzicht op ons schoolplein. Omdat we dicht bij de duinen zitten, hebben we het ook zo ingericht: met helmgras, houten omheiningen en verhogingen. En je ziet ook de Pegasus, een van de weinige 3D-kunstwerken van Escher. Het is 12 meter lang en in de jaren vijftig speciaal voor de toenmalige uitbreiding van het VCL gemaakt. Het kunstwerk verwijst naar de Griekse mythologie en staat voor het opdoen van inspiratie."

IN HET KORT:

School: Vrijzinnig-Christelijk Lyceum (VCL)
Plaats: Den Haag
Bouwjaar en architect villa (oudste deel): 1903, Louis P. Zocher
Bouwjaar nieuwbouw en architect: 2018, Atelier Pro
Aantal leerlingen: 800
Rector: Mathieu Arnouts
Bijzonderheden: De school bestaat 90 jaar.